

цим, на нашу думку, пояснюється високий рівень кримінальної уразливості неповнолітніх засуджених.

Список використаних джерел:

1. Богатирьов І.Г. Детермінанти девіантної поведінки засуджених неповнолітніх до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі // Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. «Девіантна поведінка неповнолітніх: проблеми, пошуки, рішення». – Харків: Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна, 30 листопада 2005. – С.10-11.

2. Фіцула М. М. Відхилення у поведінці неповнолітніх: шляхи їх попередження та подолання : навч - метод. посіб. / М. М. Фіцула, І. І. Парфанович. – Т. : Навч. книга. – Богдан, 2008. – 432 с.

3. Соціальна та виховна робота з неповнолітніми правопорушниками : [навч. посіб.] / О. С. Третяк, В. А. Бадира, О. І. Олійник, С. О.Чебоненко. – Чернігів : Видавець Лозовий В. М., 2012. – 228 с.

4. Профилактика подростковой агрессии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://agressio.alexstudio.biz/>

5. Волянюк О.Д. Основна кримінологічна характеристика та запобігання злочинам, що вчиняються неповнолітніми / О. Д. Волянюк // Держава та регіони. – 2012. – № 1. – С. 150 – 152.

~Поняття процесуальних строків. Значення процесуальних строків у кримінальному провадженні~

Кадун Ж.А., помічник судді апеляційного суду Чернігівської області

У кримінальному процесі України під процесуальними строками розуміються встановлені законом або відповідно до нього прокурором, слідчим суддею або судом проміжки часу, у межах яких учасники кримінального провадження зобов'язані (мають право) приймати процесуальні рішення чи вчиняти процесуальні дії. Будь-яка процесуальна дія або сукупність дій під час кримінального провадження мають бути виконані без невинуватної затримки і в будь-

якому разі не пізніше граничного строку, визначеного відповідним положенням цього Кодексу.

Значення процесуальних строків у кримінальному провадженні має дуже важливе, щоб не сказати вирішальне, значення. Вищестояща інстанція може відмовити у перегляді судового рішення з однієї лише формальної причини пропуску процесуального строку. В цьому випадку набувають чинності судові рішення, постановлені навіть з порушеннями процесуального чи матеріального права, тобто формально незаконне рішення може залишитися без змін.

З метою дотримання сторонами кримінального провадження розумних строків, як однієї із засад кримінального провадження, ст. 28 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) надається право прокурору, слідчому судді, суду встановлювати процесуальні строки у межах граничного строку, передбаченого кримінальним процесуальним законом для прийняття відповідного процесуального рішення або вчинення процесуальної дії. Такі рішення зазначеними особами повинні прийматися з обов'язковим урахуванням обставин конкретного кримінального провадження. [1 с. 15]

При цьому частиною першою названої статті право встановлювати процесуальні строки надано слідчому судді та суду. Разом з тим із назви статті випливає, що таке право має і прокурор. Крім того, у тексті частини другої коментованої статті зазначається про строки, які встановлюються як слідчим суддею, судом, так і прокурором. Згідно з положенням п. 4 ч. 2 ст. 36 КПК України прокурор уповноважений доручити слідчому, органу досудового розслідування проведення у встановлений ним строк слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій.

Частинами 2 та 6 ст. 28 КПК України передбачено, що

проведення досудового розслідування у розумні строки забезпечує прокурор, слідчий суддя, а підозрюваний, потерпілий мають право звернутися до прокурора з клопотанням, в якому викладаються обставини, що обумовлюють необхідність здійснення кримінального провадження (або окремих процесуальних дій) у більш короткі строки, ніж ті, що передбачені законом. Таким чином, прокурор, як і слідчий суддя та суд, наділений правом встановлення процесуальних строків.

Процесуальні строки, що встановлюються прокурором, слідчим суддею, судом, не можуть перевищувати меж граничних строків, передбачених кримінальним процесуальним законом та мають бути достатніми за часом для вчинення відповідних процесуальних дій чи прийняття процесуальних рішень. Вони не повинні перешкоджати реалізації права на захист. Правило щодо обчислення строків, установлених КПК України, годинами, днями і місяцями винятків не має. Строки можуть визначатися і вказівкою на подію.

Так, строк затримання (72 год.) розпочинається у момент настання події, якою є застосування сили або наказ уповноваженої особи, що змушує особу залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою (ст. 209 КПК України), а строк звернення слідчого, прокурора до суду (два дні) у разі тимчасового вилучення документів з клопотанням про тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом - з настанням події, тобто тимчасового вилучення документів (ч. 1 ст. 150 КПК України).

Посадові особи органів досудового розслідування і прокуратури, виходячи зі службової необхідності, можуть працювати у вихідні і святкові дні та у позаробочий час. Але, плануючи роботу, доцільно уникати залучення громадян до участі у слідчих та інших процесуальних діях

у цей час. Це не стосується випадків, коли виникає негайна потреба у провадженні тієї чи іншої дії (наприклад, обшуку, огляду місця події тощо).

Включення до процесуального строку вихідних та святкових днів і неробочого часу покликане забезпечити реалізацію права особи на розгляд обвинувачення щодо неї протягом розумних строків. Людина не повинна протягом тривалого часу очікувати на закінчення розслідування і розгляду кримінальної справи щодо неї через те, що посадові особи органів розслідування, прокуратури і суду використовують час відпочинку, різновиди якого передбачені главою V Кодексу законів про працю України (КЗпПУ).

Під час обчислення процесуального строку місяцями і днями слід урахувати, що у випадку, якщо святковий або неробочий день збігається з вихідним днем, вихідний день переноситься на наступний після святкового або неробочого (ч. 3 ст. 66 КЗпПУ). Це правило не стосується випадків, пов'язаних із обчисленням строків протягом яких особа позбавлена свободи, як-то: перебування під вартою (включаючи строк затримання) та перебування у медичному закладі під час проведення стаціонарної психіатричної експертизи. Із зазначеного правила винятків не існує.

У разі, якщо закінчення строку, що обчислюється місяцями, припадає на день, якого немає у цьому місяці (наприклад, на 29 лютого), то строк вважається таким, що закінчився із закінченням останнього дня цього місяця, тобто 28 лютого.

Процесуальні дії мають виконуватися у встановлені КПК України строки. Строк не вважається пропущеним коли скаргу або інший документ здано до закінчення строку на пошту або передано особі, уповноваженій їх прийняти, а для осіб, які тримаються під вартою або

перебувають у медичному чи психіатричному стаціонарі, спеціальній навчально-виховній установі, - якщо скаргу або інший документ подано службовій особі відповідної установи до закінчення строку.

Аналіз коментованої статті свідчить, що учасники кримінального провадження зобов'язані додержуватись як установлених КПК України строків, так і порядку подачі скарг або інших документів у кримінальному провадженні. Під додержанням процесуальних строків і порядку подачі скарг або інших документів слід розуміти точне слідування зацікавлених учасників кримінального провадження установленим КПК України правилам щодо часу й адресата подачі скарги або іншого документа з урахуванням особливостей подачі цих документів особами які тримаються під вартою або перебувають у медичному чи психіатричному стаціонарі, спеціальній навчально-виховній установі.

Скарга або інший документ подаються відповідному адресатові у письмовій формі, засвідчуються підписом заявника або керівника юридичної особи. Останні мають бути виконані на бланку відповідного підприємства, установи, організації і засвідчені штампом або печаткою. Клопотання може заявлятися як в усній, так і в письмовій формі. Факт заяви клопотання в усній формі відображається в протоколі відповідної слідчої дії або в протоколі судового засідання. Письмове клопотання долучається до матеріалів кримінального провадження.

Час здачі документів на пошту визначається за штемпелем закладу зв'язку місця відправлення, а подання уповноваженій особі чи службовій особі відповідної установи - за відміткою цієї особи. З огляду на викладене дуже важливим питанням у кримінальному процесі є поняття поновлення процесуального строку згідно ст. 117 КПК України, бо від цього може залежати перегляд чи

відмова в перегляді судового рішення, навіть, як вже було сказано, не правильного по суті.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: офіц. вид.: М-во юстиції України. К.: Ін Юре, 2012. – 356 с.

~Сучасні проблеми впливу на процес реформування державної пенітенціарної служби України~

Лучко С.В., викладач кафедри кримінального права університету імені Альфреда Нобеля, кандидат юридичних наук

Зміна суспільно-політичних та соціально-економічних умов країни суттєво вплинула на процес функціонування Державної пенітенціарної служби України, яка повинна базуватися на принципах: наукової обґрунтованості і незалежності від ідеологічних установок і рішень політичних партій і течій; пріоритету загально визнаних людських цінностей, життя і здоров'я людини; системного охоплення всього комплексу взаємозв'язаних проблем пенітенціарної діяльності тощо. Водночас, автор звертає увагу на ряд проблем, які суттєво впливають на швидкий процес реформування Державної пенітенціарної служби України:

По-перше, науково доведено, що любе реформування в тому числі і Державної пенітенціарної служби України неможливо без наукового супроводження. Практичні працівники вже давно чекають від представників науки реалізацію свого соціального замовлення на наукову розробку таких актуальних проблем, як створення нових моделей пенітенціарних установ, узагальненої характеристики фахівця нової генерації, вдосконалення управлінської діяльності персоналу, оптимальне навантаження[1, с. 12].

По-друге, реформування Державної пенітенціарної служби України передбачає насамперед приведення умов